

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 22 april 1898, kl. 11 f. m.

*Betänkande, i anledning af väckt motion om nedsättning af tullen
å melass.*

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 139, hemställer herr *L. Eriksson* i Bäck, att melass åsättes en tullsats af 5 öre för kilogram.

Till stöd för denna hemställan anföres i motionen följande:

»För icke så lång tid tillbaka betraktades artikeln melass såsom nästan värdelös här i landet, synnerligen sedan genom förändrad lagstiftning i Frankrike den icke längre kunde hit exporteras. Efter hand hafva emellertid flerfaldiga försök gjorts att tillgodogöra sig detta betydliga affall från hvitbetssockerfabrikerna. Första försöket var att deraf framställa sprit, hvilket delvis ännu fortfar. Så snart emellertid priset på melass öfverskrider 5 à 6 öre per kilo, torde denna fabrikation af sig sjelf dö ut, då det omöjligt med sådant pris för melassen kan bära sig att derur framställa sprit.

En annan förbrukning af melass, som deremot har en stor framtid för sig, är dess användande till kreatursfoder. Sedan man i synnerhet lärt sig att i måttliga proportioner inblanda ifrågavarande sötämne i fodret, tyckes landtbrukaren såväl här i landet som i utlandet hafva förvärfvat åt sig ett kraftfoder i melassen, som icke oväsentligt förökar hans afkastning. Inom det rent tekniska området hafva försöken ej heller legat nere för att vinna säljbara produkter ur melassen. Hit hörer i främsta rummet att ur densamma med fördel utdraga en del af sötämnet för sådana ändamål som sirup etc., hvarvid man äfven lyckats att i återstoden fullständigt tillgodogöra

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 5 Saml. 1 Afd. 21 Häft. (N:o 24).

sig alla de kalialter, eller 8 à 9 procent, som melassen innehåller. Härmed vinnes ett ytterst värderikt gödningsämne, som under benämning »Schlempekohle» särskildt i Tyskland fått ett stort användande och som just återbördar åt jorden den näring, som hvitbetorna dragit ur densamma. Det måste vara önskvärdt, att vårt land tillgodogör sig sådana tekniska uppfinningar, icke minst för att åtminstone delvis hämma importen, som nu uppgår till öfver 14 millioner kilo, af den underhaltiga amerikanska sirupen, som håller ända till 6 procent kalialter och således icke kan vara helsosam för menniskor att förtära, synnerligast om staten genom en proportionsvis ökad import af melass icke väsentligt förlorar något i tullinkomster.

Det är klart, att den svenska tillverkningen af melass, som uppgår till cirka 18 millioner kilo, icke på långt när kan fylla alla behof för melassens användande, som mer och mer vidgar sig, icke minst inom det tekniska området. En större import af sagda vara kommer således att blifva af nöden, men den nuvarande tullen, såsom liktydig med ett importförbud, lägger ett absolut hinder därför. Nedanstående siffror hoppas jag skola visa, huru godtycklig tullen på melass nu är, och att en betydlig nedsättning måste inträda, om vi annars vilja tillegna oss de fördelar, som med melassens användande i stor skala äro förenade.

Tullen i Sverige på melass är 10 öre och på sirup alla slag likaledes 10 öre per kilo.

Tullen i Danmark på melass är 1 öre per danskt skålpund, lika med 2 öre per kilo, och för ljus sirup $6\frac{2}{3}$ öre per danskt skålpund, lika med $13\frac{1}{3}$ öre per kilo. Tullen i Norge på socker alla slag är 20 öre per kilo, men melass är *tullfri*.

Partipriset för utländsk melass är $3\frac{1}{2}$ à 4 öre och på amerikansk sirup efter kvalitet 11 à 15 öre, allt per kilo otullad vara fritt i svensk hamn.

Om i betraktande tages, att sirupen innehåller 65 à 70 procent socker, och att melassen innehåller 45 à 47 procent, hvaraf man dock icke kan tillgodogöra i lyckligaste fall mer än högst 35 procent eller ungefär hälften af sirupens sockerhalt, och då icke någon annan grund för beräkningen af de tullsats, som rätteligen böra åsättas sirup och melass, gifves än sockerhalten, så bör, om tullen å sirup utgår med 10 öre per kilo, tullen å melass bestämmas till 5 öre per kilo.»

Tullsatsen för melass utgör för närvarande, såsom motionären uppgifvit, likasom för sirup 10 öre för kilogram, hvilken tullsats åsattes af 1892 års Riksdag i enlighet med 1888 års tullkomités förslag.

Melass, som utgör en biprodukt vid sockertillverkningen, har hittills användts hufvudsakligen dels för framställning af socker, dels till kreaturs-

foder och dels för tillverkning af bränvin. Att genom tullsatsens sänkning möjliggöra införsel af melass för dessa ändamål synes utskottet icke tillrädligt. Genom en utsträckt användning af melass såsom råämne vid bränvinstillverkning skulle vållas en motsvarande minskning i förbrukningen af potatis för detta ändamål, hvarigenom ej oväsentlig skada skulle tillfogas jordbruksnäringen å de orter, der till följd af jordmånens beskaffenhet jordbrukarne äro hänvisade hufvudsakligen till potatisodling. Klagomål från dessa hafva ock försports till och med öfver användningen af inhemsk melass för bränvinstillverkning, hvilka klagomål funnit sitt uttryck i motioner om vidtagande af åtgärder till förhindrande af melassens användning för bränvinsbränning. Hvad derefter angår melassens användning för framställning af socker, kan behovet af denna vara utan svårighet fyllas inom landet utan användning af melass, hvadan någon ytterligare tillgång på melass för detta ändamål åtminstone tills vidare icke är af behovet påkallad. Såsom kreatursfoder har väl melassen vunnit allt större användning, men har behovet af melass för sådant ändamål åtminstone ännu icke, såvidt känt är, visat sig vara större, än att det kan fyllas af den inhemska tillverkningen.

Genom antagande af den föreslagna tullsatsen af 5 öre för kilogram torde för öfrigt icke kunna vinnas hvad motionären åsyftat, enär priset å importerad melass i allt fall skulle blifva allt för högt för att någon införsel deraf skulle kunna komma till stånd.

Äfven ur tullteknisk synpunkt måste, såsom tullkomitén i sitt betänknande framhållit, anses synnerligen önskvärdt, att melass och sirup förtullas på samma sätt, i det att ofta stor svårighet möter att afgöra till hvilketdera slaget varan bör hänföras.

På sålunda anförda skäl hemställer utskottet,

att nu gällande tullsats å melass måtte bibehållas oförändrad.

Stockholm den 21 april 1898.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationaf herr **G. Jansson.**

Härjemte hafva herrar **Fredholm** och **Swarling** begärt få antecknadt, att de icke deltagit i den slutliga behandlingen af förevarande ärende.